

СТАНОВИЩЕ

От доцент д-р Румяна Бахчеванджиева, д.м.

член на научно жури в конкурс за заемане на академична длъжност ДОЦЕНТ по професионално направление 7.4. Обществено здраве /Кинезитерапия (Кинезитерапия в хирургията), обявен от ЮЗУ „Неофит Рилски” в ДВ, бр.100 от 15.12.2017г.

Единствен кандидат: **Гл. ас. д-р Мария Петрова Граматикова**-преподавател в катедра „Кинезитерапия” при Факултет „Обществено здраве, здравни грижи и спорт” на ЮЗУ „Неофит Рилски”.

Становището е изготвено на основание заповед № 91 от 16.01.2018г. на Ректора на Югозападен университет „Неофит Рилски”, в съответствие с изискванията на Закона за развитие на академичния състав на Република България и Правилника на ЮЗУ „Неофит Рилски” за неговото приложение.

I. ОБОБЩЕНИ ДАННИ ЗА НАУЧНАТА ПРОДУКЦИЯ

Гл. ас. д-р Граматикова участва в конкурса с 43 публикации, вкл. автореферат на докторска дисертация, самостоятелна монография, 2 учебни ръководства в колектив. Публикации - общо 39 броя, у нас -21 броя, в чужбина - 18 броя в реферирани списания, от тях 3 броя в индексирани от Скопус списания /списания с импакт фактор/ и 36 участия в научни конференции. Трудовете и са намерили положителна оценка и са признати от водещи специалисти у нас и в чужбина. Има цитирания от 19 автори в чужбина и от 7 автори в България, с общ брой цитирания 116, от които 13 броя в чуждестранни списания с импакт фактор /прилага справка с цитиранията/. Съавтор е в 2 колективни учебни ръководства /3,4/, които са настолна книга на студентите. Наред с това тя участва в 6 научни проекта по Програма „Развитие на човешките ресурси” от Европейския

социален фонд, по Наредба 9, Наредба 3 и като академичен наставник в два проекта.

II. ОЦЕНКА НА НАУЧНИТЕ РЕЗУЛТАТИ И ПРИНОСИ НА КАНДИДАТА

1. Разработен е експериментален модел на КТ за пациенти след реконструкция на ПКВ, приложен в практиката във водещи болници в София /ВМА, МБАЛ „Света София”/ и в Благоевград и е установена ефективността му /1/.
2. Принос с оригинален характер имат разработените програми и методики за кинезитерapia при пациенти след реконструкция на ПКВ, приложени в практиката, с установена ефективност: комплексна КТ програма при пациенти след реконструкция на ПКВ /1/; програма за мануално-мекотъканна мобилизация по метода на J.C.Terrier за пациенти след реконструкция на ПКВ /1/ и при възстановяване на ставната подвижност на колянната става при пациенти с „Триада на O' Donoghue” /13/; методика за кинезио-тейпинг /15/; методика за възстановяване силата на оперирания крайник /14/; програма за динамична акватерapia /1,30/; програма за възстановяване на локомоторната способност при пациенти след колянна хирургия /31,35/; програма за проприоцептивна тренировка /1,14,23,32/.
3. С важна научна и практическа стойност е написаната монография “Кинезитерapia при динамична нестабилност на колянната става”/2/ - плод на личен опит и на богата литературна информация.
4. Изследвана е ефективността на мио-артикуларните мобилизации и стречинг при мекотъканни контрактури на тазобедрения комплекс при деца с ДЦП – спастична квадрипареза /22/.
5. Разработена е специализирана кинезитерапевтична методика за лечение на лумбална дискова херния /25/, програма за реципрочна

инхибиция на m. quadriceps femoris след колянна хирургия /23/, апробирани са програми за акватерапия /1,2/.

6. Обогаत्या арсенала на кинезитерапията с нови методи и тестове на изследване: за оценка на стабилността на опората на оперирания долен крайник след реконструкция на ПКВ /11/; за оценка на динамичната сила на оперирания долен крайник след реконструкция на ПКВ /14/; за първи път е изследван процесът на конкордация /съгласуваност/ на психофизическите особености на деца /6,29/; разработена е 50-точкова система на оценка на състоянието и хармоничността на двигателните особености на деца и на индивидуалните аналитични и интегрални оценки на двигателните способности и групови оценки /6/; за първи път за оценка на двигателната обучаемост на деца е използвана модификация на методът на Старч /8/; установени са функционалните възможности на детския организъм при физически натоварвания /6/.
7. За първи път е апробирана и внедрена в България иновативна система GPS 100 за постурален и плантарен анализ, която дава възможност за обективно установяване, проследяване и анализиране на динамиката на постуралните деформации /16,37,40/.
8. Авторът участва в проучвания за разпространението на постуралните проблеми при деца от начална училищна възраст /42/ и разработва кинезитерапевтични методики при тях /3/, както и в изследвания на двигателната обучаемост при децата /8/, като докладът е отличен с КРИСТАЛЕН ПРИЗ "THE BEST PAPER" от Русенския университет "Ангел Кънчев", 2013г.
9. Като много полезна научно-изследователска дейност със студентите приемам научните изяви на д-р Граматикова като наставник на студенти в научно-изследователската им и презентационна дейност и

като академичен наставник по проект „Студентски практики” /2014-2020г./.

III. ОБОБЩЕНИ ДАННИ ЗА УЧЕБНАТА ДЕЙНОСТ

Преподавателската дейност на д-р Граматикова в катедра „Кинезитерапия” и в катедра „Физическо възпитание и спорт” включва общо 645 часа, като 120 часа са лекции по задължителните дисциплини: КТ в хирургията, КТ при НПБ, КТ при детски болести, Кинезитерапия. Преподаването в ОКС-магистър се извършва на английски език. Избираемите дисциплини са 105 часа лекции, а семинарните упражнения – 330 часа в ОКС-Бакалавър и ОКС-Магистър в специалност „Кинезитерапия” и в специалност „Физическо възпитание и спорт”. Има 120 часа практическите упражнения в специалност „Кинезитерапия. В лекциите и практическите си занимания тя подчертава най-подходящите и резултатни комбинации от кинезитерапевтични средства при различните нозологии заболявания.

Гл.ас. д-р Граматикова е изготвила 12 учебни програми за специалност „Кинезитерапия” ОКС-Бакалавър и ОКС-Магистър, за специалност „Физическо възпитание и спорт” ОКС-Бакалавър и ОКС-Магистър и за специалност „Спорт”.

IV. НАУЧНО ОБЩЕСТВЕНА АНГАЖИРАНост

Гл.ас д-р Граматикова се е изявила със значителна научно-обществена ангажираност: участие в организационния комитет на 15-та /2014г./, на 16-та /2015г./ студентска и докторантска научни конференции на катедра „Кинезитерапия” и в Юбилейна научна конференция с международно участие „20 години специалност „Кинезитерапия” в ЮЗУ „Неофит Рилски”/2014г./; член е на Катедрения съвет на катедра „Кинезитерапия”; член и координатор на Югозападна България на „Асоциация на

Физиотерапевтите в България”; член на Съюза на учените – клон Благоевград; участва в комисии за разработване на документация за акредитация на ОКС и ОНС.

Непрекъснато полага грижи за повишаване на квалификацията си. Освен, че е преминала 6 месечно обучение в Чикаго, САЩ, по „Theory and Practice of Therapeutic Massage”, тя има още 10 курса за усъвършенстване:

V. КРИТИЧНИТЕ БЕЛЕЖКИ имат предимно препоръчителен характер.

1. Да се обогати комплексното лечение на хирургичните, детските и нервно-психическите заболявания с нови кинезитерапевтични методики.
2. Като отличен специалист в областта на кинезитерапията на хирургичните болести е препоръчително да се направят научни проучвания на комбинираното приложение на кинезитерапия и преформирани физикални фактори и да се приложат в практиката.
3. Да разшири своя личен опит от благоприятния ефект на акватерапията при хирургичните и детските заболявания.

VI. ЗАКЛЮЧЕНИЕ Гл. ас. д-р Мария Граматикова е ерудиран преподавател и авторитетен учен с оригинални идеи и постижения. Като имам предвид отличното ѝ познаване на кинезитерапевтичните средства и методи, значителните ѝ научни прояви с ценни за практиката приноси, голямата ѝ учебна натовареност, компетентното представяне на учебната материя, предлагам на почитаемите Членове на Научното жури да дадат своя положителен вот за присъждане на академичната длъжност “Доцент” в професионално направление 7.4. Обществено здраве /Кинезитерапия (Кинезитерапия в хирургията), обявен от ЮЗУ „Неофит Рилски” в ДВ, бр.100 от 15.12.2017г. на гл. ас. д-р Мария Петрова Граматикова.

26.02.2018г.

Доц. Д-р Румяна Бахчеванджиева, д.м.

Благоевград